

Konvencija političnih reformatorjev. Koalicija Townsend-Lemke pristašev

Otvoritev Townsend narodne konvencije v Clevelandu. — Kongresnik Lemke, kandidat nove Coughlinove Union Party, bo imel zaključni govor.

Cleveland. — Iz brzojavke, ki jo je poslal kongresnik Lemke, kandidat nove Union stranke, glavnemu stanu Townsend konvencije, ki se je pričela danes v Clevelandu v Public Hall, je razvidno, da je Lemke indorsiral ter odobril Townsendov starostno-pokojninski načrt.

Mr. Lemke, ki bo imel v nedeljo popoldne zaključni govor na konvenciji, bo najbrž odšel z iste kot indorsirani kandidat Townsendovih pristašev.

Lemkejeva brzojavka se glasi: "Pridem v Cleveland v nedeljo zjutraj. Konvenciji želim ves uspeh in vem, da bo zgodovinskega pomena, ker bo mnogo pripomogla za odpravo brezposelnosti in revščine v Ameriki."

Oni, ki so blizu notranjih krogov dr. Townsenda, so mnenja, da bo pomenila odobritev Townsendovega načrta od strani Lemkeje, trijumf za Union stranko.

Dr. Townsend je prisel v mesto včeraj popoldne, nakar se je sestal takoj h konferencam z voditelji svojih pristašev. Skupina enajstih delegatov bo določila konvencijne smernice, izbrala konvencijnega predsednika, od-

10,000 vojakov v ogromnih angleških filmih

London, 14. julija. — Anglija si prizadeva prekositi filmsko industrijo v Hollywoodu, vsaj kolikor se tiče ogromnih filmov, v katerih se kažejo prizori iz vojaškega življenja. Zdjaj bodo pričeli filmati neko sliko, v kateri bo nastopilo 10,000 angleških vojakov s tanki, aeroplani in ogromnimi topovi. Vsebinsko tega filma bo tvorila zgodba nekega mladega Amerikanca, ki je vstopil v angleško armado.

Andrej Mlač umrl

V torek zjutraj je po kratki in mučni bolezni v University bolnici preminul Andrej Mlač, stanujoč na 15229 Saranac Rd., star 60 let. Tukaj zapušta žalujočo soprogo Mary in tri otroke: Felix, Albina, Daniela, ter več sorodnikov. Rojen je bil v Lokvi pri Divači na Primorskem, kjer zapušta enega brata in več sorodnikov. V Ameriki je bival 30 let. Bil je član društva Napredni št. 5 SNPJ. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj iz Jos. železnice podzemnega zavoda, 452 E. 152nd St. v cerkev Marije Vnebovzete in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva, preostalo pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Prosta vožnja za slepe

Družba cestne železnice, spo-razumno z mestno zbornico je odobrila prosto vožnjo na ulični železnici za slepe. V tej komuni je nekako 800 slepih in 270 se jih je že priglasilo za te listke. Vsak prosilec mora priložiti sliko, ki se dene na pass in zdravnik za oči mora izdati potrdilo, da je prosilec vid manj kot 10%. Take listke potem slepec rabi stalno. Vendar ga mora pri vožnji na ulični železnici spremljati kakšna oseba, ki pa mora plačati navadno vozno.

Rev. Coughlin očrtal svoje smernice v Clevelandu

Cleveland, O. — Rev. Coughlin je bil v ponedeljek večer v Clevelandu ter se je ustavil v Hollenden hotelu. Ob tej priliki je apeliral na vse reprezentante Narodne unije za socialno pravico iz vseh ohijskih kongresnih distriktov, da je treba izvoliti v Ohio najmanj trinajst indorsiranih kongresnih kandidatov, ki so pristaši Narodne unije za socialno pravico.

Rev. Coughlin je zanikal, da bi bil njegov prihod v Cleveland v kaki zvezi s sestankom z dr. Townsendom, ki se nahaja tu na konvenciji. Dalje je rekel, da je zavrnil ponudbo, da bi govoril na Townsendovi konvenciji, ki bo danes tukaj otvorjena.

Rev. Coughlin je prisel v Cleveland v ponedeljek popoldne z velikim letalom in z dvema tajnikoma. Na seji v Hollenden hotelu je izjavil, da bo prihodnjega predsednika Zedinjenih držav izvolila kongresna zbornica. Moč njegove stranke v državi Ohio predstavlja 1,200 edinic, katerih vsaka ima povprečno 115 članov. Rekel je tudi, da so primarne volitve v maju pokazale samo 25 procentov moči demokratske in republikanske stranke in svojim pristašem je priporočal, naj prične s kampanjo od hiše do hiše, da pridobijo novih članov za Narodno unijo za socialno pravico.

Dalje je rekel, da se zdaj njegova Unija bori v zadnjem boju za "demokracijo proti birokraciji, možganiskim trustom in rdečkarjem."

Rojakinja umrla

V ponedeljek popoldne je preminula v Lakeside bolnici Gertrude Vucic, rojena Lausche, po domače Novakova. Bila je stara 82 let. Mnogo let je stanovala na E. 216. cesti. Doma je bila iz vasi Hinje na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1888. Njen soprog Frank je preminul pred tremi meseci. Tukaj zapušta mnogo sorodnikov in prijateljev. Pogreb se bo vršil jutri zjutraj ob 7:30 iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152nd St. v cerkev sv. Kristine in potem na sv. Pavla pokopališče. Naj v miru počiva.

Predstava premikajočih slik

Mr. Anton Grdina priredi nocoj, v sredo večer, zanimivo predvajanje premikajočih slik. Predstava se bo vršila zunaj na prostem, poleg prodajalne na Waterloo Rd. Te predstave se lahko vsak udeleži, ker ne bo nobene vstopnine. Kdor ima stol, naj ga prinese s seboj, kdor pa želi kupiti, ga lahko kupi pri predstavi za 30 centov, nakar ga lahko odnese domov, da ga pri prihodnji predstavi zopet rabi. Predstave se bodo vršile vsakih 14 dni, t. j. vsako drugo sredo. Prihodnjo sredo, 22. julija, pa se bo vršila predstava zopet na E. 62nd St.

Kotličarji so še na delu

Federalni agentje so vdrl včeraj v neko garažo na 2685 E. 126th St., kjer so našli kotel za kuhanje žganja, ki je držal 200 galonov, 100 galonov žganja in 25 galonov "mash-a," iz katerega se kuha žganje. Pri tem so aretirali dva moža in sicer 26-letnega Charles Immormino ter 29-letnega John Timonrija, oba stanujoča na 126. cesti.

Vročina in suša pustošita po deželi

Chicago, Ill., 14. julija. — Vročinski val, katerega noče biti konec, je povzročil v devetih državah srednjega zapada že nad 400 milijonov dolarjev škode in zahteval je življenje 1,600 ljudi. V bolnišnicah, ki so v prizadetih državah, delajo noč in dan, da morejo oskrbovati bolnike, ki jih je premagala vročina.

Kratko trajajoči nalivi med grmenjem so prinesli nekoliko olajšanja državam Minnesota, Iowa, Missouri, Wisconsin, Illinois, Michigan, Indiana in Kentucky, toda to olajšanje ni skoro omembe vredno.

V kanadski provinci Ontario je že zahtevala vročina nad 500 smrtnih žrtev.

Pomanjkanje vode

Iz raznih okrajev in predmestij Clevelanda so začele prihajati pritožbe, da se že čuti pomanjkanje vode, ki nima skoraj nobenega pritiska, ko prihaja iz pip in cevi. Gasilec v North Olmstedu in Fairview poročajo, da znaša pritisk večer, ko ljudje škrope vrtove in trate, v vodnih hidrantih samo 20 funtov. Vendar pa pravijo, da je pritisk še vedno dovolj močan, da bi se vodo lahko brizgalo v slučaju ognja. Celotno v Clevelandu se občutno oslabi vodni pritisk tekom večernih ur, ko ljudje škrope trate.

V soboto so včrpali clevelandski rezervarji 231 milijonov galon vode, to je rekordno število galonov izza leta 1930. V ponedeljek je dobilo mesto 205 milijonov galon vode. Rekord vode je bil dosežen leta 1930, ko je dobilo mesto v enem dnevu 250 milijon galonov.

Desetletni junak

Akron, Ohio, 13. julija. — Eugene Mishler, 10 let stari deček, se ni niti najmanj zmenil za naperjen revolver, ki mu ga je pomolel pod nos neki ropar v lekarni na 765 Johnston St., marveč se je obrnil in stekel iz lekarnice po policijo, kateri je javil, da je v lekarni ropar. Toda preden je dospela policija (ki je v enakih slučajih navadno vedno pozna, kajpada), je ropar prisilil gospodarja, da mu je odprl blagajno, iz katere je vzel \$130.00 ter pobegnil.

Vlak z brzino 80 milj

V ponedeljek je naredil novi, moderni vlak "Mercury," ki je last New York Central železnice, prvo poizkusno vožnjo med Clevelandom in Detroitom. Vlak se je sijajno obnesel tako glede brzine, kakor glede vseh udobnosti. Vlak je vozil z brzino 80 milj na uro, dočim so potniki sedeli v udobnem hladu 68 stopinj. Potniki pravijo, da skoraj niso mogli verjeti sami sebi, ko so videli, da vozi vlak 80 milj na uro, pa ni bilo nobenega tresenja in nobenega ropota.

Darovi usmiljenih src

Za Mrs. Irene Andreas, nesrečno mater, ki so ji morali odrezati nogo, ker je neka avtomobilistka povzročila njo in njeno dva otroke in katere mož je čed želimost umrl, še vedno prihajajo darovi od usmiljenih ljudi. Doslej nabrana svota znaša že \$1,122.70.

Pismo ima pri nas

Mr. Frank Centa, ki je prej bival na 1256 E. 58th St., naj se zglaš v našem uradu radi njegovega papirja.

Predsednik Roosevelt se mora poruditi za državo Ohio

Washington, 13. julija. — Država Ohio bo tvorila eno glavnih bojišč v predsedniški kampanji. Tekom kontesta bosta prišla v državo Ohio oba: predsednik Roosevelt in governor Landon, republikanski predsedniški kandidat.

Voditelji obeh strank si privajajo državo Ohio, toda pokusna volitev, ki jo je priredil American Institute of Public Opinion je pokazala, da je dobil governor Landon 53, predsednik Roosevelt pa 47 odstotkov glasov.

Ohio je ena izmed onih skupin držav, ki imajo številne elektralne glasove, in kakor se ti glasovi nagnejo, tako utegnejo pridobiti zmago ali Landonu ali Rooseveltu.

Če bi bil Roosevelt precej šibak na vzhodu, vključno države Nove Anglije, N. York in Pennsylvania, je težko predvidevati kako kombinacijo, ki bi zagotovila državo Ohio demokratom.

V kolikor dokazuje dosedanja zgodovina, je država Ohio še vedno volila republikansko, kadarkoli je bil izvoljen republikanski predsednik, in vselej demokratski, kadar je bil izvoljen demokratski predsednik. Prišlo je že tako rekoč v pregovor, da brez glasov države Ohio ne more biti demokratskega predsednika.

Mladenček utonil

V ponedeljek večer ob 9:30 je pri kopanju v jezeru utonil Stanley Zagar, star 19 let, stanujoč na 15016 Saranac Rd. Tukaj zapušta žalujoče starše, Louis in Ana Zagar, brate: Louis, Frank, Albert in sestro Josephine ter več sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu. Bil je miren in povsod priljubljen ter spoštovan. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj iz hiše žalosti v cerkev Marije Vnebovzete ter na Calvary pokopališče pod oskrbo Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalam pa naše globoko sožalje.

Če šerif pozabi ključ...

Dallas, Texas, 14. julija. — "Vidite, okovi se denejo na roke tako-le," je razlagal šerif R. Martin neki ženski ter ji kazal, kako se vklepa zločince. "Najprej eno zapetje — tako! — potem pa še drugo — takole! — je dejal. "Vidite, in zdaj se na noben način ne morete iznebiti okovov, dokler jih ne odklenem." In res se jih ni mogla, ker je šerif pozabil ključ na svojem domu, ki je bil v drugem mestu.

Samomor

Michael Spisak, 44 let star, je rekel v ponedeljek večer svoji ženi in svojemu bratu, da meni, da bo še najboljši, če si konča življenje. Ona dva sta seveda mislila, da se šali. Danes pa Mrs. Spisak in njenih šest otrok žaluje po soprogu, odnosno očetu, ki je izvršil samomor s tem, da je izpil strup. Družina, ki stanuje na 1628 Alameda Ave., ne ve, zakaj je nesrečnejši storil.

Važna seja

Skupna društva fare sv. Kristine imajo jutri, v četrtek, važno sejo v navadnih prostorih. Prosi se vse zastopnike in zastopnice, da so navzoči.

Nevarnosti nemško-avstrijskega sporazuma; Mussolini spletkari in zasleduje svoje cilje

Nemško-avstrijski sporazum ne pomeni nič drugega kot priklopitev Avstrije k Nemčiji v doglednem času. — Hitler je dokazal, da zna delati odločne poteze.

Pariz, 13. julija. — Avstro-nemški sporazum, ki je bil te dni dosežen, je dalekosežne važnosti za Centralno Evropo ter utegne postati merodajen za medsebojne odnose evropskih velesil. Ta sporazum utegne dalje privedi do usodnih posledic, če se istih ne prepreči, dokler je še čas.

Ta sporazum ne pomeni prav nič drugega kakor "Anschluss" ali priklopitev Avstrije k Nemčiji, in sicer v teku nekaj let ali morda mesecev, in to na miren način, kateremu ne bo nihče ugovarjal.

Na papirju je dala Nemčija gotove koncesije, ko je priznala neodvisnost Avstrije in ko ne zahteva več plebiscita ali reorganiziranja avstrijskega kabineta. Toda dejstvo je, da je Nemčija razširila in ojačila svojo spiritalno in ekonomsko moč nad Avstrijo, katere moč mora prav kmalu voditi tudi do politične kontrole nad deželo. Kancelar Hitler je zopet enkrat pokazal svojo zmožnost, da zna uganiti pravi trenotek in je to dokazal z odločno potezo svoje metode.

Kakor rečeno, utegne imeti ta sporazum važne učinke na evropski politični položaj. Ker je Rim dokaj rezerviran napram nemško-avstrijskemu sporazumu, je iz tega razvidno, da je Rim pristal nanj. Neumno bi bilo pričakovati od Mussolinija, da ne vidi vseh možnih posledic tega sporazuma. Nemški vpliv nad Avstrijo bo postal še jačji kakor je bil doslej, in preko Avstrije se utegne ta vpliv raztegniti na centralno in jugovzhodno Evropo. Jugoslavija je že danes v ekonomskem pogledu tesno zvezana z Nemčijo.

Mussolini se je torej v korist Nemčije odpovedal bogatemu ozemlju, nad katerim je hotel vse doslej uresničiti svojo hegemonijo. Možno je, da je dobil v povračilo za to važne koncesije, vendar pa najbrž ni bilo še nič.

Speči bandit

William Perish, 25 let star ropar in ubežen kaznenec, se ima samo vročini zahvaliti, da je danes spet na hladnem v celici Mansfield reformatorija. Ko ga je premagala vročina, je sel na porč hiše št. 1145 E. 53rd St., ter tam zaspal. Mimo pa je prišel neki detektiv, ki je spoznal v spečem pobeglega jetnika, katerega je prijel ter odpeljal nazaj, kamor spada.

Bičanje farmerja

Conway, S. C. 14. julija. — Monroe Fowler, 40 letni farmer, ki ima svojo farmo v bližini meje North Caroline, je naznanil oblastem, da je bil neke noči pred petimi dnevi bičan od skupine maskiranih jezdecev. Skupina je štela kakih 25 mož. Oblastem je pokazal svoj izbičani hrbet. Pravi, da ne ve vzroka bičanja.

Korporativna udeležba

Podružnica št. 14 SZZ se korporativno udeleži proslave blagoslovitve zastave društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ v nedeljo 19. julija. Zbirališče je ob 9:15 pred Slov. domom na Holmes Ave.

česar definitivnega doseženega topogledno, zakaj Mussolini se ne bo hotel popolnoma zvezati s tem ali onim evropskim blokom proti drugemu bloku, kateremu bi nasprotovale Francija, Anglija in Rusija.

Zato je treba takoj podvzeti potrebne mere. Italija je že izjavila, da je njej težko sodelovati in prispevati za evropsko varnost dotlej, dokler bodo v veljavi proti njej naperjeni sporazumi v Sredozemlju. In tako vidimo, da je Francija že preklcala tozadevni francosko-angleški sporazum istočasno, ko so bile ukinjene sankcije proti Italiji.

Danes je razvidno, da namerava Mussolini igrati s svojimi lastnimi kartami ter se pridruži onemu, ki mu bo največ obljubil. Že dolgo pred svojim sporom z Ligo narodov je Mussolini pokazal svojo veliko hladnost napram ideji kolektivne varnosti, katero je propagirala ženeva. Prizadeval si je, da postane edini zakonodajec evropskega kontinenta, po vzoru svojega idola Napoleona, ne pusteč pri tem nikoli iz oči dejstva, kaj bodo zgodovinarji pisali o njem.

Zgodovina italijanske vnanje politike pod fašističnim režimom kaže, da je šla v prvi vrsti za tem, da podminira Zvezo narodov. Posebno dokazuje to sedanje pristojanje Italije na nemško potezo. Pred vsem se hoče Mussolini maščevati nad Ligo narodov. Države, ki še vedno podpirajo Ligo narodov, so danes v defenzivi, kar je njihova lastna krivda, ker so oklevale, ko je bil čas, da bi vsilile Ligin zakon v Abesiniji. Danes je potrebna razumna, preudarna in nagla diplomatska akcija, če se hoče preprečiti, da se ne razdeli Evropa v dvoje sovražnih skupin, katerih difference bi se moglo odločiti samo s krvavo vojno.

Povožen od vlaka s 64 vagoni

Omaha, Nebraska, 14. julija. — Charles E. Harvey, star 46 let in uslužben pri železnici, je po nesreči zašel pod vlak, ki je ves pasiral preko njega. Dasi je imel vlak 64 vagonov, vendar ni dobil Harvey drugega ko nekaj brezpomembnih prask. Rekel je, da ko se je nenadoma znašel pod vlakom, se je naglo prevrnil na stran k tračnici, kjer se je stisnil tesno na zemljo ter iztegnil roke. Dejal je, da je mislil, da je po njem, dokler ni lokomotiva pasirala preko njega.

Fisher Body zaprta

Včeraj popoldne so zaprli radi vročine Fisher Body tovarno, radi česar je odšlo domov 8,000 delavcev. Tovarna ostane zaprta do ponedeljka. Lincoln R. Scafe, generalni manager tovarne, je v zvezi s tem izjavil: "Sedanja vročina je hujša kakor smo jo še kdaj imeli. Zato menimo, da je najbolj človeško, če pustimo delavce do ponedeljka doma."

* Ruska sovjetska vlada namerava zgraditi drugi ogromni jezik na reki Volgi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME - SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50, Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 166, Wed., July 15, 1936

Tri evropske diktature

I.
Mussolini.

Preteklo je že več let, kar je Mussolini izjavil, da je eden izmed problemov, katerim posveča največ svoje pozornosti in pažnje, ta, da ustvari v Italiji politično in ekonomsko mašino, ki bo zmožna še nadalje izvajati fašistične ideje v teoriji in praksi, ko njega več ne bo, in ki bo zmožna delati najvažnejše zaključke, da bo mogla italijanska državna ladja varno objadrti vse nevarne čeri.

In vse od tedaj je fašizem sicer eden in isti, toda v njem se vrše neprestane izpremembe. Fašizem je odtlej prerasel stopnjo, ko je bila samo še politična stranka ter postaja od dne bolj država sama. Fašistična stranka ni danes nič več organizacija, ki eksistira poleg in vzporedno z državo, temveč tvori danes temelj, na katerem je zgrajena italijanska država.

Ali se bo fašizem zrušil, če nenadoma izgubi svojega voditelja? Večina ljudi, katerim se stavi to vprašanje, po kaže na Rusijo, kjer so sovjeti še vedno trdno v sedlu, dasi je Lenin že davno mrtev. Toda ta dva slučaja si nista povsem paralelna, ker vera v sovjete temelji na trdno zasidrani dogmi, dočim fašizmu manjka natančno izoblikovane filozofije.

Komunista se prav lahko definira na ta način, da se našteje vrsto stvari, v katere veruje in ne veruje. Toda definirati fašista ne bi bilo tako lahko, ker njegova politična, ekonomska in socialna vera je prožna in gibljiva ter nima povsem trdnih temeljev. Pravi italijanski fašist je človek, ki veruje, da ima Mussolini vselej prav. Zato si je danes težko predstavljati fašizem brez Mussolinija.

Glavna in najvažnejša tvorba fašizma je danes brezdvomno ustvaritev korporativne države, ki pa je še vedno v svojem oblikovalnem stanju in jo zato moremo smatrati še kot eksperiment. To je koncepcija države, temelječa na sodelovanju kapitala in delavstva pod nadzorstvom in kontrolo posebne mašinerije, ki jo vzpostavi vlada. Ta koncepcija je nekako na sredi med kapitalizmom, ki zagovarja tako zvani "free play" pri ekonomskih silah, in komunizmom, ki zametuje vso privatno lastnino.

Ta nova koncepcija in organizacija fašistične države bo brezdvomno ostala, ker njeno ogrodje je že vtoliko zgrajeno in utrjeno, da more samo stati pokonci, neglede na to, kaj se utegne primeriti fašistični stranki. Popularnost fašizma ne temelji v glavnem na reformah, ki jih je fašizem dosegel in uvedel, marveč na izredni magnetični privlačnosti, ki jo izvaja Mussolini nad italijanskim narodom.

Italija je še vedno ustavna monarhija. Če bi, recimo — kar pa je povsem izključeno — fašistična stranka ne dosegla večine ob prihodnjih volitvah, tedaj bi bil Mussolini avtomatično okrnjen na položaj vodje opozicije. In prav tako, če bi mu parlament ne izrekel zaupnice, bi moral podati kralju svojo resignacijo. Resnica je, da sta obe ti dve tezi nemogoči, vendar smo ju navedli le kot principa, ki sta tu še vedno v veljavi.

Mussolini je komaj znatno izpremenil ali modificiral ustavo. Glavna reforma, ki je bila javljena in ki se utegne kmalu uresničiti, je odprava in razpust parlamenta, katerega bo nadomestila zbornica korporacij, imenovana od korporacij, ali z drugimi besedami rečeno: parlament bodo nadomestile organizacije, ki reprezentirajo ekonomske in profesionalne interese države. Nadaljna glavna reforma ustave je ustanova fašističnega velikega sveta ter njegov podvig do državnega organa.

Fašistični veliki svet je najvišja instanca fašistične stranke, toda njegov glavni smoter, ki se zdi pozabljen, pa kljub temu ni nič manj resničen, je, da ima ta svet vedno pripravljeno listo treh imen, izmed katerih bo izvoljen novi vodja fašistične stranke, v slučaju, da sedanji vodja iz tega ali onega vzroka nenadoma izgine s politične pozornice. Ali z drugimi besedami: fašistični svet je telo, ki bo določilo Mussoliniju naslednika.

Če iz tega ali onega vzroka Mussolini preneha biti glavar in vodja stranke, tedaj bo po vsej priliki prešla moč oblasti brez vsakih večjih nezdov v druge roke. Toda drugo vprašanje pa je, če se more najti drugega vodjo, ki bo imel dovolj moralnega prestiža in materialne moči, da bo mogel obdržati skupaj fašistično organizacijo. Danes je namreč več kandidatur za Mussolinijev urad v Palazzo Venezia, ki bi se radi vselili vanj, čim ga on zapusti. Najprominentnejši med kandidati so: Dina Grandi, poslanik v Londonu; Italo Balbo, governor Libije; admiral Costanzo Ciano, predsednik parlamenta; grof Galeazzo Ciano, Mussolinijev zet in minister propagande; in Ahille Starace, generalni tajnik fašistične stranke.

Ali bo plašč Mussolinijeve avtoritete, s katerim se bo ogrnil Mussolinijev naslednik, prinesel s seboj tudi prestiž in moč, ki bo potrebna novemu voditelju, če bo hotel, da ga italijanski narod sprejme kot resničnega "Duceja"? Edino prihodnost bo mogla dati odgovor na to vprašanje.

Izumrli lazaret

Prav po sredi med razstreljenimi hišami St. Quentinskega predmestja so se vile nemške in francoske linije. Vedno bolj je vojna, kakor strupena kislina, razjedala mesto. Dan za dnem, noč za nočjo, to mesto, v katerem so bile ulice, zeleni trgi, bioskopi, gledališča, otroška igrališča, stara katedrala nasproti magistratu s prekrasno baročno fasado.

Mesto je izumrlo.

Ponoči so se skozi temne ulice pomikale municijske kolone; kolesa in kopita so bila ovita s slamo. Dolge vrste moštva so tipale skozi temo, tu in tam se je čul žvenket orodja za kopanje jarkov in plinskih mask. Bil je eden zadnjih vročih dni 1918, ko sem se plazil po ulicah in stanovanjih. Visoko nad menoj je pelo par angleških avijonov in strogo so nam prepovedali, hoditi podnevi po ulicah. Toda vojaki smo se vzlic temu plazili skozi hiše.

Bil je eden zadnjih vročih dni 1918, ko sem se plazil po ulicah in stanovanjih. Visoko nad menoj je pelo par angleških avijonov in strogo so nam prepovedali, hoditi podnevi po ulicah. Toda vojaki smo se vzlic temu plazili skozi hiše.

Nenadoma me je ustavil oster smrad. Neka težka, osladna gniloba me je takoj spomnila na polja s trupli pred višinami Loreta. Sprva sem se hotel takoj obrniti, zežati od tega strašnega smrdu. Dobro sem občutil, da se mora, če grem dalje, nekje v bližini prikazati strašna slika.

Šel sem dalje smradu nasproti.

V majhnem, tihem vrtu, malo vstran od poti, je stala kapela. Šel sem po razjarjeni cesti k vhodu. Vrata so bila na stečaj odprta. Ob vratih je visela tabla: "Poljska bolnica št. VII."

Pri vratih sem se od strahovitega smrdu skoraj onesvetoil. Vrnil sem se in prižgal cigareto. Za vratmi, na ploščah je ležal človek, oblečen samo v svojo vojaško srajco. Obraz pritisnjen k tlom. Telo v črni, trdo posušeni mlaki krvi, po kateri je gomazelo na milijarde muh. Okrog telesa so visele krpe obvez, vse okrvavljene. Izgledalo je, da se je vojak hotel splaziti ven. Globoko sem potegnil cigaretni dim v pljuca in sunil vrata, da so se odprla. Dvignil se je roj muh. Smrad gnilobe me je udaril v obraz kot pest. Tedaj sem nenadoma videl vse . . .

Tu eden tam eden . . . na posteljah . . . slammicah . . . ploščah. Nekdo je stisnil svoje počrnele ustne na votlem, voščene mrazu, kakor da bi hotel živžigati. Oči so bile odprte in so topo gledale v strop, brez zenic. Obraz njegovega sosed je bil pokrit s kosom šotornega platna. Zolta, tanka roka s krčevito stisnjenimi prsti, je visela proti tlom . . .

Od postelje do postelje . . . vsi mrtvi.

Pred oltarjem, na beli pločevinasti mizi je eden ležal brez nog. Na preseku, kjer se je naredila hrasta, se je prilopila svetla, črna kepa muh. Glava s široko odprtimi ustmi je visela nazaj preko roba mize. Kakor da je človek umrl sredi brezmejnih bolečin, sredi strašnega zadnjega krika. Na nekem razkosanem črnem truplu je ležal zamaščen nemški časopis. "Razobesite zastave," je pisalo na njem z velikimi črkami.

Na žoltem spačenem obrazu nekega plemiča je ležal listek s par svinčnikom načekani besedami:

Hans Jurgen, Ing. Rgt. 41.
um 6. VIII. 1918.

"Umrli" je bilo napisano s kratko. Vtaknil sem listek v žep.

Ali so vsi ti mrtvi zadušeni s plinom . . . ali je njihovo drobovje razgrizel bel sladko dišeč fosgen?

Ob nekem mrliču je na mizi ležal listič:

10. XI. 1918. — Prijatelj, bodi kdorkoli, Nemec ali Francoz, če poznaš Boga, piši moji ženi Ani B. Dortmund ul. 7. Pošlji ji uro, v denarnici na prsih je nekaj denarja. Ne piši ji, kako smo umrli. Mi vsi bomo crknili. Zdravniki in sanitejci so že včeraj odšli. Rekli so, da jih bodo drugi zamenjali, toda jaz ne verjamem. Mi vsi bomo umrli. Obupni kriki. Nihče ne čuje. Jaz sem pri koncu. Ne piši nič o vsem tem moji ženi.

11. XI. 1918. — Nikogar ni. Nekateri še vedno kličejo. Ko bi vsaj vsi umrli. Ležim v lastni krvi in blatu, jaz . . .

Tukaj je pismo nehale s tanko potezo navzdol.

Isto noč sem pisal v strelskem jarku dve pismi. Eno komandantu 221. pešadijske divizije Eks. de la Chevalerie, drugo pa gospej Ani B. Dortmund.

Teden dni pozneje je četa vojakov s plinskimi maskami na obrazu pokopala mrliča na trgu pred kapelo. Izkopali so veliko jamo, pometali trupla s slamnjačami in blazinami vred vanjo in vse polili z apnom. Nekdo je s svinčnikom napisal na lesenem križu:

Tukaj počiva v miru 83 hrabrih nemških vojakov. Umrli so junaške smrti.

Neukranz Klaus.

Rdeči sužnji

Na ozemlju sovjetske Rusije živi kakih 30 milijonov Turkov in drugih muslimanskih narodov. Največ jih je na Kavkazu v oblasti Aserbejdžan, dalje na Krimu, ob Uralu in v Zahodnem Turkestanu. Kakor pa poroča list "Novi japonski korrespondent," ki služi turški propagandi, moskovska vlada muslimanski živeli silno zatira. Doslej je sovjetska vlada izgnala ter izselila več kakor 400,000 turških državljanov. V vzhodno Sibirijo je bilo izgnanih 30,000 Turkov z ženami in otroki, 30,000 jih je bilo izgnanih v gubernijo Irkutsk, 120,000 v gubernijo Tomsk, 110,000 v okrožje Narim, 80,000 na otoke Solovke ter na Mumanški polotok, 40,000 v okrožje Duvan na Baškirkem. Mnogo je vasi, kjer sedaj sploh noben den več ne prebiva. V neki vasi, ki je poprej štela 500 hiš, ter imela 5 mošej, je sedaj le 18 hiš obljudenih. To pa je le en vzgled izmed premognih.

Stanje pregnanih Turkov je sila obupno. Potaknili so jih po ilovnatih kočah, ki pa po večini nimajo nič streh. Podvajani taborski poveljniki gonijo na prisilno delo v zemlji in rovih že otroke, ki so komaj dopolnili 12 let, poleg mož in žensk. Gonijo jih že ob prvem jutranjem svitu s korobačem v roki.

Za zdravje ni prav nič preskrbljeno. Bolniki morajo delati, dokler ne obnemorejo ter ne pocepajo. Kdor pa umrje, ga pokopljejo v skupni grob, ki je navadno že vnaprej izkopan za kakih 50—60 mrličev. V te izkopane skupne grobove potem mečejo vse vprek, brez razlike ali so pregnani Rusi ali pregnani Turki, v njihovih razcapanih oblekah.

Omenjeni list trdi, da sovjeti hočejo docela uničiti narodno in versko kulturo mohamedancev, pri čemer seveda pozabljajo, da se enako godi tudi vsem krščanskim verstvom. Kakor piše ta list, sovjetske oblasti silijo mohamedance, katerim je svinja nečista žival in ne smejo jesti njenega mesa, da

morajo gojiti svinjerejo. Sovjeti namerno navajajo mohamedance, ki jim je prepovedano uživati alkoholne pijače, da pišejo žganje, katero se kuha v državnih monopolskih žganjarnah. To je tudi dober vir dohodkov ruske države. Sovjeti brez dovoljenja prebivalcev spreminjajo turške molitnice in mošeje v krčme in javne hiše.

Zaradi teh in takih razmer so mohamedanci začeli izgubljati vsako upanje v kako izboljšanje. Nimajo več upanja, da bi še kdaj mogli mirno in v redu živeti s svojimi družinami v svojih vaseh. Zato zapuščajo svoja selišča ter se pridružujejo nerednim vstaškim tolpom, katere se v Srednji Aziji zelo gibljejo ter dajo sovjetom mnogo opravka. Te tolpe so razstresene povsod ter štejejo po 10, 20 do 40 mož, ki so vsi dobro oboroženi ter med seboj v skrivnih zvezah. Te tolpe se neusmiljeno bore s sovjetsko silo.

LETALEC ZGOREL VPRICO MATERE

Mladi Avstralec Norman Keith Field v Melbourneu se je izučil letalstva ter je oni dan prvič smel sam leteti. Odletel je iz Melbournea ter je letel naravnost nad svojo rojstno mesto Glen Waverly, nad katerim je delal več posrečnih vijug. Nato se je spustil precej nizko ter je letal nad svojo rojstno hišo. Njegova mati je stala pri oknu ter gledala. Sin ji je iz letala pomahal v pozdrav, nakar je zopet pokazal nekaj svojih letalskih umetnin. Nato se je zopet začel dvigati ter hotel odleteti. Toda revež se je premalo dvignil in je tako silno zadel v tovarniški dimnik, da je letalo odletelo nazaj ter vse razdrobljeno padlo na zemljo in obležalo na vrhu očetove hiše. V tistem hipu se je letalo vnelo. Mati, ki je v letalcu spoznala svojega sina, je planila na vrt pomagat. Letalec je bil še živ ter je kar tulil od bolečin, ker je gorel pri živem telesu. Mati je z vso silo hotela pomagati nesrečnemu sinu, ni mogla, ker ji je brnilo goreče tramovje. Priti so morali gasilci, ki so naglo odstranili vse ovire, toda letalca so izvleli že mrtvega. Tudi mati se je hudo ožgala.

Zaradi črne mačke

Ilona Raffay, ogrska krasotica, kateri se je obetala lepa bodočnost na igralskem odru, dokler ji ni zabrnila njeno srečo čisto navadna črna mačka, katere lastnica je bila njena sosedka Teresa Timothy. — Nezgodna za nezgodo je zadelala Ilono in vse to je pripisovala tej mački.

Prav tisti dan, kot trdi Ilona, ko se je vselila v hišo, v kateri je stanovala Teresa s svojo črno mačko, jo je začela zasledovati zla usoda. Igra, v kateri je imela Ilona glavno vlogo, naenkrat ni prijala ljudem. Dobila je delo v drugem gledališču in zopet se ljudem ni dopadlo njeno igranje.

Zopet je šla Ilona k Teresi, da kupi mačko. Ponudila je zanj precej visoko vsoto in Teresa se je udala. Ilona je dala mačko prijateljici v drugem delu mesta, toda v par dneh je bila mačka zopet doma. Isto se je ponovilo še dvakrat. Ko je prišla mačka tretjič nazaj, jo Teresa ni hotela dati več od sebe.

Ilona, ki je bila obsedena misli, da ji ta mačka stoji na poti v njeno kariero, je šla na sodišče in tam vsu stvar razložila. Rekla je, da je mačko kupila, a njena prejšnja lastnica jo zdaj noče dati proč. Sodišče je odločilo, da je mačka Ilonina. Ilona je takoj vzela mačko, se vsedla na vlak

in se odpeljala 60 milj ven na deželo, kjer je dala mačko neki sorodnici.

In glejte, en teden pozneje je bila Iloni ponudena velika vloga v filmih. Že pri prvi vlogi so ji direktorji čestitali in ji obetali krasno bodočnost. Seve, če ne pride mačka nazaj.

IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je po kratkem trpljenju umrl Pavel Košenina, mesar in gostilničar.

—V Dravljah pri Ljubljani je umrl Boris Černic

—V Ljubljani je umrl g. Ant. Zupan, oče znanega stavbenika g. Miroslava Zupana.

—V Ljubljani je umrla gospa Franciška Medved, roj. Kralj, upokojenka Tobačne tovarne.

—V Radencih je umrl dne 21. junija nenadoma od kapi zadet g. Jakob Zemljič, bivši narodni poslanec in nad 30 letni župan občine Radenci. Pokojnik, ki se je rodil 1872 v Radencih ter si je pridobil kot župan veliko zaslug za povzdig tega kopališča, je bil skrajja v vrstah dr. Korošca, pozneje pa je prešel k slogašem.

—Nedavno je med nevihto treščilo v cerkvico sv. Nikolaja, ki stoji nad Savo na skalovitem griču, kjer so jo v davnih časih zgradili brodniki. Grom je bil tako močan, da se je stresla skoro vsa moravska dolina. Udarilo je v strelodov ter ga vrglo raz streho. Strela pa je šinila v cerkev, kjer je razkopala tlak, zmetala raz oltarje svetnike in poškodovala zidove. Sunek pri glavnem izhodu je bil tako silen, da je odrinil podboj in pokvaril lesena vrata. Sledovi odhajajoče strele se poznajo zunaj po zemlji in kamenju na vse strani griča.

Otroka, ki sta zvonila megli, sta na srečo odšla iz zvonika tik pred treskom. Puh, ki ju je dohitel na poti proti domu, jima je zlomil dežnik ter ju oplazil po nogah tako, da sta bila nekaj časa kakor ohromela.

Nedavno je treščilo med silno ploho v hišo posestnika Ukača na Preteržu pri Pečah. Strela je preluknjala strop in izginila v sobi v zemljo. Domačega fanta, ki je sedel pri mizi, je tako omamila, da ga dolgo časa niso mogli spraviti k zavesti.

—Smrt Tržčanke pod tramvajem.—Na Illici v Zagrebu se je zgodila huda nesreča. 73 letna služkinja Alojzija Gorenčeva, po rodu iz Trsta, je po nesrečnem naključju padla pod tramvaj, ko je hotela čez cesto. Nevarno poškodovano služkinjo so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrla za smrtnimi poškodbami.

—Vrnili se je, čeprav je v vojni padel. — Poseben dogodek je te dni doživela družina Strahova v Čimernem pri Radčah. O sinu in bratu, ki je padel v vojni l. 1917., kakor je uradno dokazano, ni bilo v družini Strahovih nobenega pogovora več. Njegovo ime je vklepano v spomeniku padlim vojakom v Svibnem. Nad 20 let je že, odkar se je poslovil od domačin in šel v vojno, odkoder se ni več vrnil. Toda pred zadnjo soboto je obiskal družino Strahovih lepo oblečen tuje. Vsa soseda se je za tujcem ozirala. Mož se jim je videl znan, a ga vendar niso poznali. Iz hiše Strahovih sta se naenkrat zašlišala vpitje in jok. Sin in brat Jože je vstal od mrtvih. Srečni Jože, ki je spoznal v sivem starčku očeta in v sključeni ženi ljubljeno mater, se je od veselja razjokal. Strah Jože, je bil leta 1916. poklican h vojakom. Po preteku enega leta je bil ujet v Italijo, od koder je pozneje pobegnil v Nemčijo, kjer je preživel vsa

dolga leta kot dninar, delavec in pozneje kot hotelski sluga.

—Smrtna nesreča pri Logatcu.—K posestnikovemu sinu in mesarju v Dolenjem Logatcu Albinu Rusu je prišel te dni lesni manipulant Kmetič iz Hotedršice. Nameraval se je peljati v Ljubljano, je pa zamudil vlak. Ker je imel neodložljiv sestanek v Ljubljani, se je oglasil pri Rusu, da bi ga z motornim kolesom potegnil proti Logatcu, kjer bi še pravočasno dospel na vlak. Med potjo sta na ostrem ovinku srečala velik avtobus s češkoslovaškimi izletniki, ki sta ga hotela prehiteti. Prišlo je do nesreče in se je motorno kolo prevrnilo. Kmetič je v velikem loku odletel z zadnjega sedeha in padel tako nesrečno, da je bil takoj mrtev. Tudi Rus se je pri padcu močno poškodoval in dobil rane na desni nogi, na rokavih glavi in po telesu.

—Miši so razgrizle 40 tisočakov vdovi Heleni Hinckelovi v Feketiču pri Somboru. Zenica je imela sicer v Feketiču hišico in nekaj polja, ali je neprestano beračila s svojim 14 letnim sinom in nabrala nad 40,000 Din. Denar je zamenjala v tisočakov in jih spravila v star čevlji, ki ga je skrila v podstrešje. Ko je te dni šla gledat svoje bogastvo, je našla vse tisočakov razgrizene od miši. Zenico ta nesreča tako pretresla, da je sklenila končati življenje s seboj in sinu. Vzela je vrvice, jo povezala za tram v kuhinji in obesa nanjo sina. Vrvice pa je bila pretanka in se je utrgala. Deček je pobegnil kriče iz hiše in tako priklkal sosedo. Ko so ti prihiteli v Helenino hišo, je ženska pograbila steklenico s petrolejem in ga izpila na dušek. Sosedje so jo prepeljali v somborsko bolnišnico, kjer ji nudi potrebno zdravniško pomoč.

Če verjamele al' pa ni

Tale je priletela naravnost iz farm v Genevi. Farmer, ki mi jo je poslal garantira istinost z vsem svojim pridekom, ki ne bo majhen, če bo v kratkem kaj dežja.

Ker je vroče, ni da bi oglašili in hodili okrog kot maček okrog vrele kaše, ampak pošljemo kar s fakti na dan, da prej mir.

Torej nekdo je peljal avtomobil po cesti št. 45. Pri Clau St. se je pa voznik malo zmislil in avto je zdrknil čez rob in doli v vodo, kjer se je lepo vrgel po strani. Zda jci se pa slišijo iz avtomobila mili in sree segajoči glasovi. Štima bila bolj visoka, prav kot ženska prosila iz vic, ali iz tega takega podobnega krika. Strašno mil glas je bil. Ljudje se je kmalu dosti nabralo in eden se skorajzi in skočil v pomoč. Voda je skoro vsa krila avto, tako da rešitelj ni mogel videti v notranjost. Slišal je, kako glas vzdihuje, toži, pa vedno bolj pojemajo. Reševalec si ni mogel pomagati drugače, kot da je stegnil roko v notranjost in tipal žrtvijo. No, otipal ni drugega kot harmoniko, ki jo je izvlekel in zmagoslavno pokazal radovedni množici, ki je s strahom v srečevala, koga bo privlekel ven.

Ljudje (in tudi jaz) so si namočili tako, da je prišla v vodo, ter pritisnili zrak, da je lezel pri piščalkah ven, da harmonika dajala od sebe tišaj glasove. No, če je bila harmonika avtomobilu, bi človek sklepala da so se vozili v njem naši eni njeni rojaki. Morda bo na Lojze kaj o tem vedel, ki mu pomaga farmerjem susiti seno in druge stvari (največ druge stvari).

Jack London:

ROMAN TREH SRC

Henry in Francis sta bila tako zaverovana v svoj načrt, da se za svinčenke nista prav nič zmedela. Stala sta na krovu in gledala v morje, kamor se je pogreznila čudna past. Kmalu so splavale steklenice in škatlice zopet na površje. Posadka na parniku "Dolores" je začela na vso moč streljati in tako sta se morala naša junaka umakniti. Kljub nevarnosti sta pogledala čez krov in opazila, kako je parnik potegnil pod se plavajočo vrhivo. Kmalu je začel voziti počasi in takoj nato se je ustavil. —Motvoz se je zapletel z vso ropotijo v vijak, — je vzkliknil Francis. — Čestitam, Henry.

"Angelika" je nadaljevala svojo pot in pustila daleč za seboj parnik, ki je postajal čedalje

manjši. In ves čas, dokler ni izginil v daljavi, je moštvo "Angelike" videlo, kako si posadka na krovu "Dolores" zamažuje prizadeva spraviti parnik naprej. Morarji so se slačili in skakali v vodo, da ugotove, kaj se je zgodilo z vijakom.

—Zdaj pa morava zapeti našo pesem — je vzkliknil Henry ves iz sebe od veselja in zapel:

Proč s temo na tem obzorju,
kjer je veter gospodar!
Tam na burnem, sinjem morju
smeje strahu se vihar...

—Vse to je zelo lepo, sire, ga je prekinil kapitan Trefethen. —Veter je ponehal, sire. Že zopet stojimo in se ne moremo nikamor ganiti. Kako pa naj pridemo iz Yuchitanskega zaliva brez vetra? "Dolores" je nepoškodovana. Vaša ropotija jo je samo zadržala. Ne bojte se, da bi ne našli naši sovražniki črnca, ki se potopi v morje in spravi vijak zopet v red. Tedaj nas preseneti "Dolores" kakor jastreb piščanca.

—Do obale ni tako daleč, — je dejal Henry in se obrnil k Enricu.

—Kdo pa je tam na oni obali, senor Solano? — Pleme Maya ali lastniki hacijend? Kdo so prebivalci teh krajev?

—Eni in drugi, — je odgovoril Enrico. — Te kraje poznam prav dobro. Če nam preti za jadrnico nevarnost, se nam na obali ni treba ničesar bati. Cordillieri so blizu. Več si pač ne moremo želeli.

—Kaj pa Leoncie? — je vprašal Francis v skrbeh za prelestno bitje.

—Leoncie je rojena v sedlu, in ni takega Američana, ki bi se mogel v jahanju kosati z njo, — je odgovoril Enrico. — Dovolite, da vam povem, kakšen je moj nasvet. Če nam bo "Dolores" zopet za petami, spustimo

čolne in se zatečemo na obalo. Tam najamemo ali kupimo kornje in hajdi proti Cordilleram. Čim smo pa v Cordillerah, se lahko obriše poglavar pod nosom. Tam nam vsi njegovi orožniki ne morejo do živga.

Francis je bil z odgovorom zadovoljen in tudi Henry se je sprijaznil z mislijo, da bo treba v skrajnem slučaju bežati po suhem. Nihče pa ni slutil, kakšno presenečenje jih čaka v Cordillerah.

VIII.

Vse je v redu, kapitan, vse je v redu, — je zadrževal Henry kapitanu Trefethenu. Slednjič je stal kraj njega na obali in se ni mogel odločiti, da se poslovi od potnikov in vrne na krov "Angelike," ki jo je zadrževalo zatišje v Yuchitanskem zalivu dobre pol milje od obale.

—Pri vojaki pravijo temu sprememba, — je pojasnil Francis. — Zelo lepa beseda — sprememba. Še lepša je pa, če jo vidite v praksi.

—A če je ne vidite v praksi, — je ugovarjal kapitan Trefethen, — zveni drugače. Tedaj zveni kakor prokleta beseda — katastrofa.

—Saj to se je tudi zgodilo z "Dolores," ko smo nastavili njenemu vijaku past, — se je zakrohotal Henry. — Toda mi vemo, kaj pomeni ta beseda. Govorimo raje o spremembi. Dokaz, da imamo res opraviti s spremembo, ne pa s katastrofo, je v tem, da ostaneta dva člana z rodbino pri vas. Alvarade in Martinez poznata morje kakor prste na svojih rokah. Čim zaprta ugoden veter, vas pripeljeta na varno. Poglavarju niti na misel ne bo prišlo, da bi vas preganjal. Ujeti hoče samo nas, in ko izgine v gore, se požene za nami in ne bo riskiral od svojega spremstva nobenega moža.

—Kaj res ne vidite, — je posegel Francis v pogovor, — da je "Angelika" v pasti? Če ostanemo na nji, nas poglavar ujame skupaj z "Angeliko." Mi bi pa radi nekoliko spremenili način življenja in zato smo sklenili bežati v gore. Poglavar bo nam vedno za petami, in tako je "Angelika" izven vsake nevarnosti. Kar se pa tiče nas, se lahko poglavar obriše pod nosom.

—Kaj pa, če jadrnico potope ali zaplenijo? — je trdil kapitan svoje. — Saj jo lahko vržejo vrtinci ob skale in "Angelika" ne bo več. Saj sami veste, kako nevarna je ta morska ožina.

—Vtem slučaju dobite primerno odškodnino, kakor sem vam že obljubil, — je dejal Francis, ki mu je kapitanova klepetavost že presedala.

—A moji veliki stroški? Francis je potegnil iz žepa notes, napisal v naglici s svinčnikom par vrstic in izročil listek kapitanu, rekoč:

—Izročite ta listek senoru Melchorju Gonzalesu v Bocasu del Toro. Ček se glasi na tisoč zlatih dolarjev. Gonzales je moj bankir in agent. On vam povrne vso škodo, če bi se "Angeliki" res kaj pripetilo.

Kapitan Trefethen je nezapljivo pogled na listek popisane popirja.

—O, ta listek je vreden tisoč zlatih dolarjev, — je dejal Henry.

—Da, sire. Vem, da velja Mr. Morgan za bogatega človeka. A koliko znaša njegovo imetje? Mar je gmotno tako preskrbljen, kakor sem na primer jaz? Moja last je "Angelika," ki sploh ni zadolžena. Poleg tega imam v Colonu dve stavbni parceli, na obali v Belenu pa štiri parcele rodovitne zemlje, ki mi obetajo ogromne dohodke; čim začne Union Fruit Comany zidati v teh krajih svoja skladišča.

—Koliko ti je zapustil tvoj oče, Francis? — je vprašal Henry, da dokáže kapitanu, kako mizerno je njegovo imetje v primeri s Francisovim bogastvom.

—Najbrže mnogo, a?

Francis je skomignil z rameni in odgovoril:

—Več nego imam prstov na rokah in nogah.

—Dolarjev, sire? — je vprašal kapitan.

Henry je odločno odkimal z glavo.

—Tisočakov, sire?

—Ne!

—Milijonov, sire?

—Da!

—To je moška beseda, — je odgovoril Henry. — Mr. Francis Morgan je tako bogat, da lahko kupi vso panamsko republiko, če odstejemo panamski kanal.

Kapitan se je ozrl na Enrica Solano, kakor da se hoče prepričati, da-li je prav slišal. Enrico je prikimal z glavo, rekoč:

—Mr. Morgan je pravi gentleman. Saj ga dobro poznam. Izplačevali so mi večje vsote pa čekih, ki sem jih predložil z njegovim podpisom bankirju Melchorju Gonzalesu v Bocasu del Toro. Tako sem prejel zadnjič 1000 dolarjev, ki jih imam zdaj tu v vrečki. Evo jih, tam-le.

Pokazaj je z glavo tja, kjer se je kratkočasila Leoncie na kupih prtljage z basanjem puške sistema Winchester. Vrečica, ki jo je kapitan že davno opazil, je ležala pred njo.

—Sovražim potovanje brez denarja, — je izjavil Francis prisotnim tovarišem.

—Človek nikoli ne ve, kaj ga čaka in kdaj mu pride denar prav. Nekoč se mi je polomil na poti v New York avtomobil. Nesreča se je pripetila ponoči in pri sebi sem imel samo čekovno knjižico. V mestu, kamor smo naposled prispeli, nisem mogel dobiti niti cigarete.

—Jaz sem pa nekoč zaupal belemu gentlemanu v Barbadoesu, ki je najel mojo jadrnico, da bi lovil leteče ribe... se je oglašil kapitan.

—Pustite te storije pri miru, kapitan, — ga je prekinil Henry. — Pojdite raje na krov svoje "Angelike," zakaj mi smo pripravljeni za odhod.

In kapitanu Trefethenu ni preostalo drugega, nego da se ukloni. Pomagal je svojim mornarjem poriniti čoln v morje, skočil je vanj, sedel h krmilu in poglaval proti "Angeliki." Tu pa tam se je ozrl in videl, kako so si begunci na obali naprtili prtljago in izginili v goščavo.

Prišli so do posekane gozdne parcele in zagledali množico plantažnih delavcev, ki so sekali šture in pulili korenine tropičnih dreves, da pripravijo parcelo za kavčugovo plantacijo.

Leoncie je šla z očetom spredaj. Za njima sta nesla prtljago Ricardo in Alesandro, pa tudi Francis in Henry sta bila obložena z razno ropotijo. Ta nenavadni spreved je srečal suh, priletel gentleman, ki se mu je na obrazu poznalo, da je potomec španske plemiške rodbine.

Pogladil je svojega konja čez posekana debla in jame, iz katerih so pulili delavci korenine, da se čim prej prepriča, kdo so ti ljudje in kam so namenjeni.

Ustavil se je pred čudno procesijo, skočil s konja, dvignil klobuk in se spoštljivo priklonil Leoncii. Nato je podal staremu Enricu roko s takim navdušenjem, da ni bilo dvoma, da sta dobra znanca.

Govorila sta špansko, in sicer tako hitro, da je neznanec obljubil konje še prej, predno ga je Enrico predstavil obema Morganoma. Svojega konja je plemič po španskih običajih takoj ponudil Leoncii. Skrajšal je stremena in posadil mladenko na konja.

Betty Furness, filmska igralka, v večerni obleki, ki kaže vpliv Havajskega otoka po svoji slikovitosti.

Mrs. A. L. Kebrey iz Flint, Mich. pestuje 44. svojega vnuka. S tem ima prvenstvo v Zed, državah, da ima največ vnukov.

Bogati rudokalec Brady je prišel v Chicago in spravil svojega konja na streho enega čikaških hotelov. V hotelih namreč nimajo hlevov. Brady uči teorijo, da bi delodajalci plačali delavce s srebrnimi dolarji, mesto s čeki, da bi se tako kupovalo več srebra.

—Kuga je pokončala vse kornje tako, da smo ostali na planitiji brez njih, — je spregovoril in se prijazno nasmešnil Leoncii. — Samo moj paznik ima še dobrega konja, ki ga z veseljem odstopim vam dragi Enrico.

Segel je Francisu in Henryju v roke ter izjavil, da so prijatelji njegovega starega druga Enrica obenem njegovi prijatelji. Ko je Enrico vprašal plemiča, kako se pride v Cordillere in mimogrede omenil petrolejske vrele, je postal Francis pozoren.

—Pa vendar ne mislite reči, senor, — je vprašal neznanca, — da so našli v Panami nafto?

—Seveda, — je pritrdil plemič. — Že davno vemo, da so v teh gorah bogati petrolejski vrele. Šele družba Hermosillo je poslala skrivaj v te kraje ameriške inženjerje in kupila vse parcele. Pravijo, da predstav-

ljajo ti vrele ogromno bogastvo. Sam se seveda ne spoznam v tej stroki. Pritisk nafte je tako močan, da so nastale že na mnogih krajih razpoke, iz katerih teče nafta in zaliva vso okolico. Inženjerji pravijo, da je gostota nafte tako velika, da teh odtokov ne morejo ustaviti. Zdaj morajo napeljati samo secevi do morja in eksploatacija se lahko takoj prične. Cevi že polagajo. V tem pa oteka ogromne količine nafte, in to je seveda velika škoda.

—Kaj res nimajo nobenih rezervov, kamor bi napeljali nafto? — je vprašal Francis, čigar misli so bile pri Tampico. Nafti, v kateri je bil naložen velik del njegovega imetja. Od kar je odpotoval iz New Yorka, ni vedel o tem podjetju ničesar.

Plemeč je odkimal z glavo.

(Dalje prihodnjič)

NAZNANILO IN ZAHVALA

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest da je zavedno zaspal preljubljeni soprog in oče

ANTON ROJC

po štiri mesečni boleznii je preminul dne 9. junija 1936 v starosti 41 let. K večnemu počitku smo ga položili dne 12. junija 1936 na Calvary pokopališče.

Na tem mestu se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so ga prišli pokropiti, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Iskrena hvala vsem darovalcem krasnih venčev, ki so mu okrasili krsto v zadnji pozdrav in sicer družina Anton Kalan, Mr. Joe Legan, Miss Anna in Mr. Frank Zaviršek, E. 61 St., Mr. in Mrs. John Dodich, Mr. Frank Hočevar, družina Anton Simončič, družina Jos. Zupančič, E. 61 St. družina John Jershe.

Lepa hvala sledečim, ki so darovali za svete maše: družina John Pižem, družina John Pižem Jr., Mr. Frank Hočevar, družina John Koncilja, E. 58 St., družina Frank Longar, Mr. in Mrs. Anton Kuhel, E. 52 St., družina Frank Strumbel, Mr. in Mrs. Carol Fox, Mr. Jos. Kuhel, družina Anton Matos, Mr. Frank Stojin, Mr. Frank Pižem, družina Frank Legan, Mr. in Mrs. C. Lach, družina Frank Dolšak, Mr. in Mrs. John Dodich, Mr. Jos. Majer, Mrs. M. Turk, E. 43 St., družina Frank Smrekar, E. 52 St., družina Anton Kosoglav, E. 43 St., Mr. in Mrs. Jos. Markovič, Mr. in Mrs. Mike Japel, družina Martin Straus, Mr. John Straus, Mrs. Muhich, družina George Mlacek, družina Frank Anžlovar, Mr. in Mrs. James J. Mačeter, Miss Hermina in Mr. Fred Zupančič, Mr. Cyril Maver, družina Frank in Frances Rojc, Mr. Joseph Widmar, E. 43 St., Miss Angie Jernejčič, družina Frank Strumbel, družina Frank Kralovich, Mrs. Frances Kobe, družina Jos. Urbančič, družina John Wolf družina Anton Simončič.

Lepa hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Iskrena hvala Girls from Cleveland Tack Co. in Employees of American Steel & Wire Co., za dar v gotovini.

Prisrčna hvala Rev. Andrew Andreyu za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Lepo se zahvaljujemo pogrebni zavodu Joseph Zele in Sinovi za vso prijazno postrežbo in za izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno, če se je kakšno ime pomotoma izpuistilo prosimo oproščenja ter se jim ravno tako lepo zahvaljujemo in prosimo, da se naj zglasijo.

Ti, predragi in nikdar pozabljeni soprog in oče, ki si se za vedno ločil od nas, dočakal si trpljenje tega sveta ter se preselil v boljše večno življenje. V globoki žalosti Ti želimo, da počivaš mirno v zaslužnem počitku in nebeška luč naj Ti sveti.

Žalujoci ostali:

MARY ROJC, soproga;
ANTON, sin.

V stari domovini zapušča žalujočega brata Matija.
Cleveland, Ohio, 15. julija 1936.

Preostalo je še

nekaj izvodov poezij

Iz življenja
za življenje

zložil in izdal

IVAN ZUPAN

urednik "Glasila K. S. K. J."

6117 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

Cena \$1.00 s poštnino vred.

• Naročite jih sedaj, dokler zaloga ne poide!

POZOR!

FRANK KURE

1118 East 77th Street

SLOVENSKI KLEPAR

Popravljamo strehe, žlebove, fureze in vse, kar se tiče našega dela. Vse po zmeranih cenah in dobro delo. Se priporočam in pokličite nas: Tel.: ENdicott 0439

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM

Pohištvo in vse potrebščine za dom,

6303 GLASS AVE.

HENDERSON 2978

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

KADAR SI HOČETE POSTREČI Z

mehkimi pijačami

ne pozabite na

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

Prepričani ste lahko, da boste dobili najboljše, kar vaš rojak izdeluje že 27. leto.

Postrežem vam tudi lahko z izvrstnim pivom, kot Buckeye pivo, Union pivo in Gold Bond.

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

6511-19 St. Clair Ave. HENDERSON 4629